

Väinö Variksen luontopolku

Toiminnallisella Väinö Varis -luontopolulla pääsee tutustumaan Väinö Variksen elämään Villa Elfvikin lähimaastossa. Tarinoiden, leikkien ja aistitehtävien avulla tutustutaan varisten elämään sekä muuhun luonnonsuojelualueen luontoon. Polku on tarkoitettu alle 8-vuotiaille aikuisen johdolla.

Ohjeita luontopolulle

Polku

- Väinö Variksen luontopolku on noin kilometrin pituinen.
- Sen varrella on yhteensä 6 rastia, jotka on merkitty maastoon.
- Polun ensimmäinen rasti on Villa Elfvikin pihassa (Villa Elfvikin info-
taulun takana). Polku on tarkoitettu kuljettavaksi sulanmaan aikaan. Osan matkasta luontopolku kulkee kapeaa metsäpolkua, joten rattaiden kanssa polulle ei pääse.
- Polun kartta on vihkon takasivulla.

Vihko

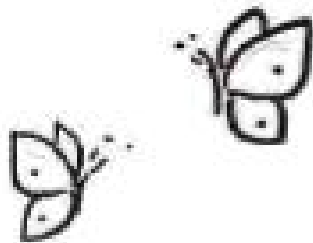
- Väinö Varis -luontopolkuvihkosta löytyy jokaiseen rastiin liittyvä tarina sekä pieniä leikkejä ja tehtäviä.
- Luontopolun tarinoita ja tehtäviä on paljon, joten yhdellä kerralla ei kannata edes yrittää käydä kaikkia. Voit valita mieleisesi määrän rasteista ja tehtävistä ja jättää seuraavat toiseen kertaan. Tarinoita ja tehtäviä voi jatkaa myös omassa lähimetsässä.
- Ryhmän ohjaajan on hyvä tutustua luontopolun tarinoihin ja tehtäviin etukäteen.
- Kun ryhmä saapuu rastille, ohjaaja lukee tarinan. Tämän jälkeen leikitään ja tehdään aiheeseen liittyviä tehtäviä.

Välinekori

- Rastien tehtäviin liittyy välineitä kuten luupit, sokkoliinat ja nokka. Korissa on välineitä 16 lapselle. Välinekorin saat Villa Elfvikin luontotalosta sen aukioloaikoina. Voit myös kulkea polun ilman välinekoria.
-

Retkeilijän muistilista

1. Säällä kuin säällä on mukava retkeillä, kunhan muistaa pukeutua oikein.
2. Ota mukaan istuinalusta. Sen päällä on mukava istuskella ja kuunnella tarinoita.
3. Eväiden mutustelu luonnon helmassa on usein retken kohokohtia. Muista kuitenkin roskaton retkeily.
4. Osan matkasta luontopolku kiertää luonnonsuojelualueella. Alueella on kiellettyä: marjastus ja sienestys, kasvien kerääminen, telttailu ja tulenteke.
5. Kunnioita luonnon rauhaa. Villa Elfvik on monien eläinten ja kasvien koti. Sinä olet siellä vain vierailmassa.

1

Minä, Väinö Varis

Muutama vuosi sitten, kun minusta oli tullut jo aikuinen varis, päätin lähteä synnyneuduiltani muualle. Kiertelin ja kaartelin lähiseutuja, kunnes saavuin Villa Elfviin. Muistan vielä hyvin kuinka lensin ensimmäisen kerran tuon talon katolle.

Silloin oli keskipäivä. Aurinko porotti kuumasti. Laskeuduin huvilatalon katolle ihastelemaan pihapiiriä. Kraakuin innoissani, koska paikka vaikutti niin mukavalta. Hätkähdin, kun kuulin vihaisen kraakaisun: "Kuka kurja häiritsee päivänokosiani?" Pelästyin ensin, mutta rauhoituin, kun huomasin, että huutaja oli vanhan ja raihnaisen näköinen varis.

"Hyvää päivää, arvon herra! Minä olen Väinö Varis. Ei ollut tarkoitus herättää teitä", huusin vanhalle varikselle. Vanha varis lensi vierelleni katon harjalle. "No, hyvää päivää sinullekin nuorukainen", se vastasi jo hieman leppyneemmällä äänellä. "Mikähän paikka tämä on, jos saan tiedustella", kysyin vanhalta varikselta. "Tämä on Villa Elfvik", vanha varis sanoi, mutta ei jatkanut pidempään. "Oletteko pitkään asuneet täällä?" kysyin. "Olenhan minä", vanha varis vastasi narisevalla äänellä. "Jos oikein muistan, olen asunut täällä jo 15 vuotta. Tämä on rauhallista seutua. Syksyisin ja keväisin on tosin vilskettä, kun linnut ovat muuttomatalla. Metsässä taas asustaa kettuja. Hirvet ja metsäkauriit ovat arkoja, mutta heitäkin näkee silloin tällöin. Jäniksiä ja rusakoita tapaa jyrsimässä pajukkoa", vanha varis innostui kertomaan. Vanha varis jatkoi tarinoitaan alueesta ja kuuntelin lumoutuneena. Mielessäni ajattelin, että tänne minä jäisin asumaan.

Väinö Variksen tuntomerkit

Pituus: 50 cm

Paino: 1/2 kg

Väri: musta-harmaa

Ääni: karhea kraakunta

Tehtäviä

Hiljaisuuspolku

Tehkää jono, jossa kuljette seuraavalle rastille. Kun lähdette matkaan, jokaisen pitää olla aivan hiljaa. Mitä hiljempaa liikutte, niin sen varmemmin voitte nähdä joitain metsän eläimiä. Liikkuessanne hiljaa seuraavalle rastille, jokaisen tehtävänä on

kuunnella ympäristön ääniä ja laskea kuinka monta eri ääntä matkan aikana kuulee. Kun pääsette perille seuraavalle rastille, jutelkaa mitä kaikkia ääniä kuulitte. Kuuliko joku kenties Väinön tervehdys-kraakuntaa?

2

Huuhkaja on yksi variksen pahimmista vihollisista. Kun varikset huomaavat päivällä puun oksalla nukkuvan huuhkajan, ne käyvät joukolla sen kimppuun karkottaakseen sen metsästä. Heilahdus kuusen oksalla saattaa olla varikselle kohtalokas yöaikaan huuhkajien saalistaessa.

Huuhkajan kynsissä

Se oli kolea syyspäivä. Olin etsinyt ruokaa koko päivän, jotta nälkä ei kurnisi vatsassani seuraavana yönä. Ruoanhankintapuuhiissa törmäsin sattumalta varisystäviini. He olivat huolestuneen näköisiä. Ennen kuin ehdin kysyä heiltä mitään, yksi variksista alkoi kertoa mitä oli tapahtunut. "Tänne Villa Elfviikin metsään on saapunut huuhkaja", hän rääkäisi. Muut nyökyttelivät päätään pelokkaina. "Huuhkaja", minä toistin. Voih, pahin vihollisemme oli saapunut metsäämme. Olipa täällä ollutkin niin leppoisa. Päivällä olisimme turvassa, sillä silloin huuhkaja nukkuu, mutta yöllä se saalistaa. Seuraavana yönä en nukkuisi silmäystäkään. Meidän olisi tehtävä suunnitelma, jotta emme päätyisi herra Huuhkajan saaliiksi. Pienikin varomaton horjahdus oksalla saattaisi koitua kohtalokkaaksi. Niinpä meitä variksia istui joukko puiden oksilla pohtien ongelmaamme.

Ilta alkoi hämärtää ja meidän suunnitelmamme oli valmis. Päätimme asettua kaikki läheisten puiden oksille nukkumaan. Tosin yksi meistä valvoisi ja vartioisi ympäristöä. Kaikkia jännitti. Mietin miten uni tulisi silmään. Olin kuitenkin jo vaipunut syvään uneen, kun yhtäkkiä kuulin kovan huudon "KRAAK!". Valpastuin saman tien ja huomasin, kuinka huuhkaja oli liitämässä kohti nukkuvaa ystävääni. Yhdyin varoitushuutoihin ja syöksyin kohti huuhkajaa. Myös muut varikset olivat pian huuhkajan kimpussa. Huuhkajan saalistussyöksy päättyi ja se kääntyi paetakseen paikalta. Seurasimme sitä edelleen ja nokimme joukolla, jotta se ei enää tulisi meitä häiritsemään. Olimme kaikki hyvin helpottuneita huuhkajan kadottua yön pimeyteen. Kylläpä oli hyvä, että olimme olleet yhdessä.

Tehtäviä

Tarkkaile ympäristöä. Löydätkö puista sopivia oksia, joilla Väinö Varis ja muut hänen ystävänsä voisivat nukkua yönsä suojassa pedoilta?

Saalistusleikki - huuhkaja ja varikset

Yksi leikkijöistä on huuhkaja, joka saa merkikseen päähän laitettavan ”nokan”. Muut leikkijöistä ovat variksia, joita huuhkaja saalistaa. Kun leikki alkaa, huuhkaja lähtee ”pesäpuultaan” (sovitusta paikasta) ajamaan variksia takaa. Kun se saa jonkun variksista kiinni, tästä tulee uusi huuhkaja, joka aloittaa jahdin taas pesäpuun luota.

Parvilinnuilla ryhmässä olemisen on tärkeä suojakeino, koska silloin osa linnuista voi pitää vahtia ja tarvittaessa varoittaa muita petolinnun tulosta.

Nyt leikkijät saavat muodostaa kolmen variksen parvia. Parvessa (kädet toisten hartioilla) saa olla vain niin kauan kuin kestää laskea ääneen kymmeneen. Sitten parven on hajaannuttava ja etsittävä uusi parvi. Samaan parveen ei saa heti mennä uudestaan. Huuhkaja voi ottaa kiinni vain sellaisia variksia, jotka eivät juuri sillä hetkellä ole parvessa.

3

Osa variksista muuttaa talveksi Etelä-Ruotsiin, Tanskaan ja Pohjanmeren maihin, kun taas osa päätyy Puolaan ja Saksaan. Ne lähtevät muuttomatkalle syksyllä lokakuussa ja palaavat takaisin keväällä maaliskuussa. Osa variksista jää kuitenkin sinnikkäästi talveksi Suomeen.

Rakkautta ilmassa

Istuin korkealla kuusen oksalla ja paistattelin päivää. "Ihanaa, ei enää paukkupakkasia ja pimeyttä", ajattelin. Samassa havahduin tuttuihin ääniin. Tähyilin etelään päin, ja kyllä, olin kuullut oikein. Talvensa etelässä viettäneet varikset olivat palaamassa takaisin kotiin. Olin innoissani. Olisikohan varisten mukana tuttuja?

Huusin parvessa ensimmäisenä lentäville variksille: "Tervetuloa takaisin Suomeen! Oletteko Viljoa nähneet?" Viljo Varis on maalla asuva serkkuni, jonka olin nähnyt viimeksi syksyllä. Joku variksista vastasi, että ei tunne ketään Viljoa, mutta samassa kuulin Viljon huutavan: "Terve Väinö, selvisit kylmästä talvesta hengissä!" Viljo ja osa parvesta laskeutuivat lähellä oleville puille. Pitkä lento meren yli oli takana.

Laskeuduttuaan Viljo kertoi talven seikkailuistaan etelässä. Kuuntelin häntä toisella korvalla, mutta katseeni oli kiinnittynyt aivan muualle. Minut oli lumonnut viehkeä varis-tyttö, joka istui Viljon vieressä. Lopulta Viljo huomasi tuijotukseni ja kysyi, ettenkö Venla Varista tuntenut. En osannut vastata mitään järkevää. Suustani kuului vaan lempeä "KRAA", joka oli osoitettu Venlalle. Ilokseni Venla vastasi minulle heleällä äänellään: "KRAA!" Viljo kertoi, että hän ja Venla Varis olivat päättäneet matkata yhdessä takaisin kotiseudulle. Pelästyin heti, että eivät kai he ole heti jatkamassa matkaansa. "Jäättehän kuitenkin yöksi tänne lepäämään", kysyin hätäntyneenä. Viljo näytti miettivän, mutta Venla Varis vastasi: "Oi, jäämme mielellämme!"

Seuraavana aamuna oli selvää, että Venla Varis ei jatkaisi matkaa, vaan se jäisi asumaan Elfvikin metsään. Kraakuimme lempeästi toisillemme Venla Variksen kanssa, kun Viljo teki lähtöä. "Hyvää loppumatkaa serkkuseni!" sanoin Viljolle. Viljo iski silmää ja huusi taivaalta "Mukavia hetkiä pesänrakennuspuuhissa!"

Tehtäviä

Jotain kaunista

Kaunis Venla Varis lumosi Väinön, mutta mitä kaunista sinä löydät luonnosta? Valitse itsellesi pari. Etsikää toisillenne lähimaastosta kaunis paikka tai kaunis luonnonesine. Älä kuitenkaan ottako sitä mukaan, vaan vie parisi katsomaan kaunista esinettä paikkaan, josta löysit sen.

***Harmaassa takissaan ahertaa
kuusen latvaan korkeaan
oksista ja maasta rakentaa
höyhenin pehmustaa
pian 5 munaa kirjavaa***

Variksen pesä

Varikset rakentavat pesän kuivista oksista lähelle havupuun latvaa. Tiedätkö mikä on havupuu? Etsi alueelta kuusi ja mänty. Huomaatko mitä eroa puissa on?

Tulevat varis-isät, kuten Väinö, ovat hieman laiskanpuoleisia pesänrakennuksessa. Pesän rakentaminen jääkin äiti-varisten huoleksi. Etsi läheltä sopiva kuusi tai mänty, johon Venla Varis voisi rakentaa pesänsä.

4

Varis rakentaa avoimen risupesän havupuun latvaosiin. Se munii huhti-toukokuussa 3-6 vihreää munaa, joissa on ruskeita pilkkuja. Naaras hautoo munia yli kaksi viikkoa ja emot ruokkivat pesäpoikasia noin kuukauden.

Variksen pesässä 5 munaa

Vihdoin pesä oli valmis. Se oli tukevasti korkealla kuusen latvassa. Olin yrittänyt auttaa, mutta Venla oli lähettänyt pois. Minulta ei homma kuulemma luonnistuisi niin hyvin kuin häneltä. Sitten yhtenä aamuna pesässä oli muna, seuraavana päivänä toinen, kolmas, neljäs ja viides. "Viisi munaa", hihkuin onnessani. Venla hymyili myös tyytyväisenä. Munat olivat kauniin vihreitä, joissa oli ruskeita pilkkuja. Venla asettui pesään munien päälle hautomaan niitä. Minä vahdin tiukkana pesän lähellä ja ajoin kaikki tunkeilijat pois.

Kului viikko ja toinen viikko. Minä aloin käydä jo kärsimättömäksi. Sitten ensimmäisen munan sisältä alkoi kuulua ääniä. Seuraavana päivänä muna, jonka sisältä kuului ääniä, alkoi liikkua. Katselimme Venlan kanssa kuinka sen pintaan tuli särö, toinen ja kolmas. Pian munassa oli jo aukko, josta pieni linnunpoikanen yritti tunkea päätään. Venla ja minä katsahdimme toisiimme jännittyneinä. Pian poikanen oli kuoriutunut ja siinä se piipitti heti kovaan ääneen. Minä olin vielä aivan tohkeissani, mutta Venla kraakkui jo minulle ohjeita. "Pienokaisella on jo kova nälkä. Sinun pitää lähteä hakemaan sille ruokaa", Venla tokaisi. En olisi millään malttanut lähteä.

Seuraavina päivinä loputkin poikaset kuoriutuivat ja nyt pesässä oli viisi nälkäistä poikasta. Venla ryhtyi auttamaan minua ruuan hankinnassa. Kannoimme väsymättä suussa ruokaa poikasille, jotka kasvoivat päivä päivältä. Kuukauden kuluttua poikaset olivat jo kasvaneet niin isoiksi, että pesä alkoi käydä ahtaaksi. Poikaset alkoivat levitellä siipiä ja pian ne uskaltautuivat liitämään pesästä maahan. Katsoimme Venlan kanssa toisiimme tyytyväisinä. Isoin urakka oli takana. Kaikki poikaset olivat jääneet henkiin ja nyt ne opettelisivat itsekin etsimään ruokaa. Enää ne eivät kaipaisi niin paljon huolenpitoa.

Tehtäviä

Sapuskaa etsimässä

Osallistujia: 10-

Valitkaa joukostanne kaksi varispariskuntaa. Kummallekin parille valitaan puu, jossa niiden pesä on. Puiden ei kannata olla aivan vierekkäin. Muut leikkijät ovat toukkia, joita varikset etsivät poikasilleen ravinnoksi. Toukat piiloutuvat lähimaastoon ja varikset ovat sillä välin silmät kiinni. Kun toukat ovat piiloutuneet, leikinvetäjä antaa variksille luvan lähteä etsimään toukkia. Varikset kuljettavat löytämänsä toukat pesäpuulle yksi kerrallaan. Toukat eivät pysty pakenemaan variksia, eivätkä ne saa vaihtaa piiloa leikin aikana. Mitä enemmän varispariskunta löytää ravintoa poikasilleen, sitä useampi poikanen selviää hengissä. Laskekaa lopuksi kumpi varispariskunta selvisi tällä kertaa paremmin kovasta urakasta ruuan hankinnassa. Entä selvisikö yksikään toukka hengissä?

Väinön ja Venlan poikasten lentoharjoitukset

Leikin ohjaaja kertoo variksen pesän tapahtumista ja muut eläytyvät sen mukaan.

Jokaisesta osallistujasta tulee nyt variksen muna. Menkää kyykyyn munan muotoiseen asentoon ja laittakaa silmät kiinni. Voitte mennä kaikki lähekkäin. Olette kaikki samassa variksen pesässä.

Varis on nyt muninut kaikki munansa pesään. Kuluu viikko ja toinen eikä mitään tapahdu. Emo vain hautoo poikasiaan. Vihdoin munien sisältä alkaa kuulua pientä piipitystä. Munat alkavat hieman heilua. Sitten poikaset alkavat nokallaan naputtaa munan kuorta rikki. Pian poikaset ovat saaneet munaan niin suuren aukon, että pystyvät tunkeutumaan munasta ulos kokonaan. Nyt kuoriutuneet variksen poikaset piipittävät suu auki ruokaa.

On kulunut kuukausi siitä, kun poikaset kuoriutuivat. Ne ovat kasvaneet suuriksi ja pesä on alkanut käydä niille pieneksi. Niiden on aikaa lähteä pesästä. Poikaset räpyttelevät siipiään ja vihdoin ne uskaltautuvat hyppäämään siipiensä varaan pesästä.

Nyt voit harjoitella lentämistä seuraavalle rastille!

5

Puukiipijä on pieni ruskea lintu, jolla on valkea vatsa. Se piileskelee kesät vanhoissa hämyisissä kuusikoissa. Nokallaan puukiipijä etsii hyönteisiä kaarnan raoista kiivetessään puunrunkoa pitkin ylöspäin. Siitä se on saanut nimensäkin.

Piilotteleva puukiipijä

Olin juuri mennyt päiväunille puron läheiseen metsikköön, kun kuulin nyyhkytystä. Katsahdin ympärilläni, mutta en nähnyt mitään. Lensin vähän matkaa äänen suuntaan ja laskeuduin suuren kuusen oksalle. Sitten näin pienen ruskean linnun, joka kökötti puunrungolla ja nyyhki. Sehän oli pikkuinen puukiipijä. Olin silloin tällöin nähnyt puukiipijöitä metsässäni, mutta ne olivat hyvin arkoja lintuja, joten juttusille en ollut päässyt koskaan.

Rykäisin ja kysyin: "Mikä hätänä pikkuinen?" Puukiipijä säpsähti ja kääntyi minuun päin. Sen ilme oli surkea, kun se alkoi kertoa mitä oli tapahtunut. "Yksi metsän suurista puista on kaatunut ja minun pesäni tuhoutunut." Kummastuneena kysyin: "Etkö voisi rakentaa uutta pesää jonnekin muualle?" Puukiipijä alkoi nyyhkyttää vielä kovemmin. "Minä en voi rakentaa pesää ihan mihin vain. Minä tarvitsen suuria puita, sillä rakennan pesän vanhan puun kaarnan koloon. Sellaisia koloja ei ole enää paljon jäljellä." Nyyhkien puukiipijä jatkoi vielä: "Kaikki muut vanhat metsät on kaadettu näiltä seuduilta. Olin onnellinen, kun löysin Villa Elfvikin metsän." Yritin lohduttaa puukiipijää ja kyselin, että onko se yrittänyt etsiä uutta pesäpaikkaa muista Elfvikin vanhoista puista. Se kertoi surkeana, että ei ollut löytänyt mitään sopivaa koloa, joka olisi vapaa. "Monet muut puukiipijät asuvat täällä myös, joten kolot on jo varattu", puukiipijä selitti.

Samassa tapahtui jotain kummallista. Suuri kuusi, jonka oksalla istuin puuttui puheeseen: "Anteeksi, mutta voinko auttaa arvon lintuja", se kysyi kumealla äänellään. Nyökyttelimme ihmetyksestä, osaavatko puutkin puhua? Suuri kuusi jatkoi: " Näin kuinka ihmiset kiinnittivät pönttöjä linnuille viime talvena." "Kävisiköhän sellainen sinulle pesäkoloksi?", kuusi kysyi. "Yksi pönttö on tässä aivan lähellä, mutta se oli kyllä hiukan erikoisempi", ystävällinen kuusi jatkoi. Puukiipijän ilme kirkastu. Tavallinen linnunpönttö ei sille kävisi, mutta jospa tämä olisi oikeanlainen. Lähdimme yhdessä katsomaan pönttöä. Ja voi sitä riemua, kun pönttö löytyi! Se oli kuin tehty pienelle puukiipijälle!

Tehtäviä

Tarkkaile polulta näkyviä linnunpönttöjä. Löydätkö puukiipijän pöntön?
Muista jättää linnunpönttöjen lähimaasto rauhaan lintujen pesimäaikaan.

Mietti mikä puista kertoi Väinölle ja puukiipijälle uudesta linnunpöntöstä.

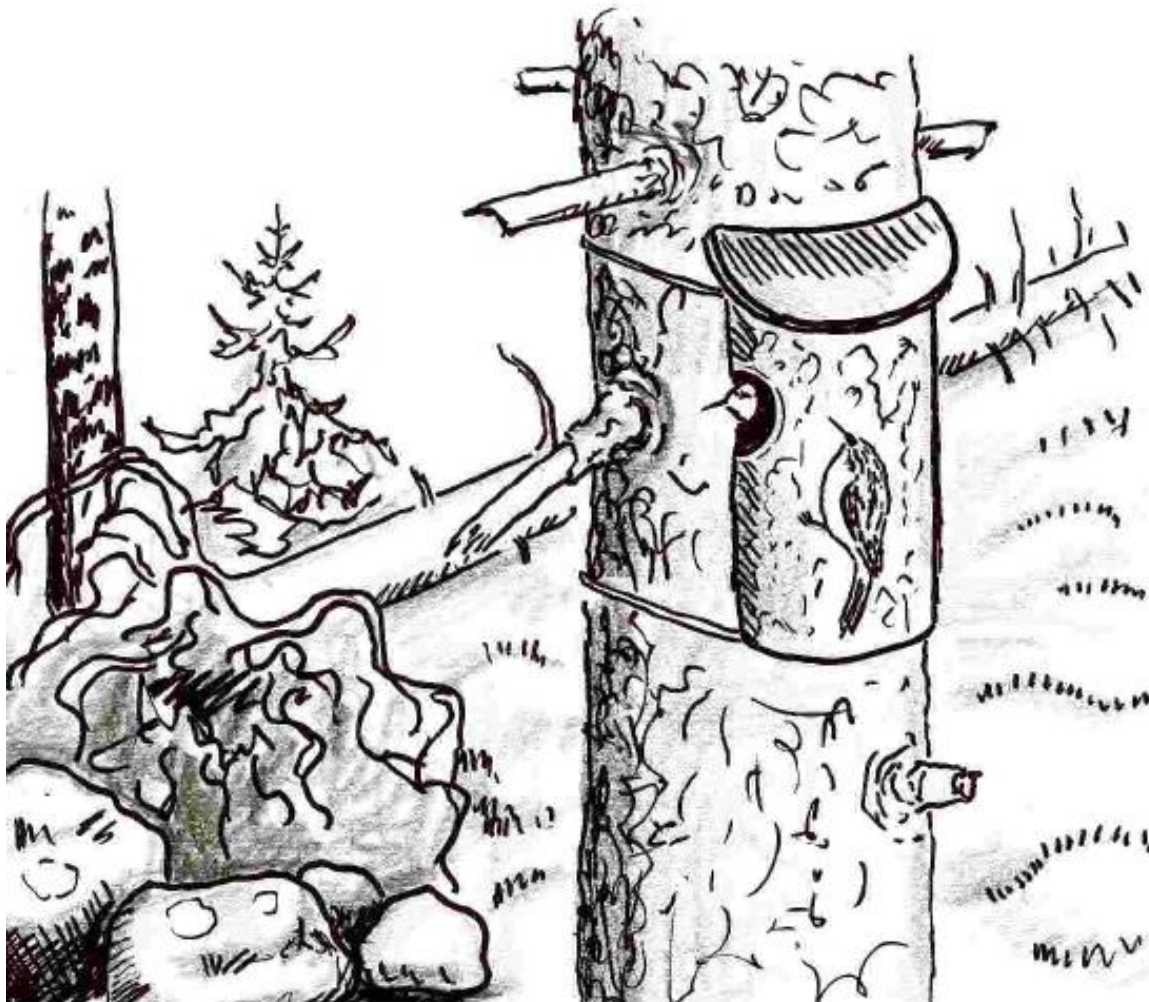
Puut tutuksi tunnustellen

Jakautukaa ensin pareihin. Toiselta parista sidotaan sokkoliinalla silmät. Toinen parista johdattaa sokon turvallisella otteella jonkin puun luokse. Sokko tunnustelee valittua puuta ja sen ympäristöä, kunnes uskoo tunnistavansa sen kaikkien muiden puiden joukosta. Puusta tunnustellaan sen pintaa, löytyykö oksia, kokeillaan puun paksuutta sekä kurkotellaan ympärille löytääkseen muita lähellä kasvavia puita. Pari johdattaa sokon takaisin

lähtöpaikalle, jossa siteen saa ottaa silmiltä. Nyt sokko yrittää löytää tunnustelemansa puun näköaistinsa perusteella. Pari voi auttaa esim. antamalla vihjeitä oikeasta suunnasta. Kun puu on löytynyt, osia vaihdetaan.

Puiden tarinat

Etsikää parin kanssa puu, jonka juurelle menette istumaan. Miettikää yhdessä mitä puu on elämänsä aikana mahtanut nähdä ja kuulla. Mitä tarinoita se voisi kertoa?

6

Varikset ovat luonnon puhtaanapitolintuja. Ne eivät ole nirsoja ravinnon suhteen vaan syövät sekä kasvi- että eläinravintoa. Hyönteisten, toukkien, viljan, linnun munien, pikkujyrsijöiden sekä raatojen syöntiin soveltuu hyvin myös variksen nokka.

Tikkuja kielessä

Aamu alkoi mukavissa merkeissä. Ystäväni käpytikka oli kutsunut minut päivällisvieraakseen. Saavuin hyvissä ajoin puron varteen, jossa meidän oli tarkoitus tavata. Käpytikka oli kertonut, että siellä olisi aivan mahtava ruokapaikka ja, että molemmille riittäisi yllin kyllin ruokaa. Käpytikkaa ei näkynyt vielä, joten siinä odotellessani mietin, että mitähän ruokaa hän olikaan ajatellut meille päivälliseksi: lihavia toukkia, rapeita hämähäkkejä ja jälkiruuaksi makeita marjoja. Vesi herahti kiehelleni, kun mietin herkkuja.

Heräsin ajatuksistani, kun yläpuoleltani kuului rytmikästä rummutusta. Tähyilin ylöspäin. Mistä ääni oikein tuli? Samassa kuului yläpuoleltani tikan huuto: "Hoi Väinö, sinä tulit." Ja siellähän tikka istuskeli puunrungolla ja hakkasi puuta nokallaan. "Tule tänne ylös", hän jatkoi. Lensin viereisen puun oksalle katsomaan mitä tikka oikein puuhasi. "No, eikö olekin aivan mahtava ruokapaikka?" kyseli tikka. Katselin ihmeissäni, että mitä ruokaa tikka oikein tarkoitti. Itse en nähnyt herkkuja missään. Tikka huomasi hölmistykseni. "Tämä laho puu on aivan täynnä herkullisia toukkia. Hakkaat vain ensin nokallasi kolon tähän puun kylkeen. Sitten työnnät kielesi puun koloihin. Kielesi tarttuu varmasti oiva annos herkullisia ötököitä, kun vedät kielen takaisin suuhun", tikka neuvoi. Samalla, kun tikka selitti, hän työnsi kiellensä ulos suustaan näyttääkseen miten herkkujen syöminen oikein onnistuisi. Hämmästykseni oli suuri, kun näin kuinka pitkä tikan kieli oli. Se oli valtavan pitkä. Eihän minun kieleni venyisi niin pitkäksi. Enkä minä osannut hakata puuhun samanlaisia koloja kuin tikka.

Tikka huomasi surullisen ilmeeni ja kysyi, että mikä minulla oli hätänä. Kerroin tikalle etten pystynyt syömään sammalla lailla kuin hän. Nyt tikkakin näytti surkealta. Hän kun oli kuvitellut tarjoavansa ystävälleen herkullisen aterian. Samassa tikka huomasi kuitenkin sivusilmällään jotain. Variksen maha ei jäisikään kurnimaan tyhjyyttään.

Illalla maha pullollaan mietin, että eikö tikan kieleen tartu koskaan tikkuja, kun se noukkii ötököitä puun sisältä.

Tehtäviä

Mitä ruokaa tikka mahtoikaan löytää varikselle? Etsi varikselle sopivaa ruokaa metsästä. Varisten ruokalistalle kuuluvat mm. ötökät, toukat, viljat, marjat, linnun munat, hiiret, myyrät ja raadot.

Suurentavat silmät

Luupin avulla voit tutkia tarkemmin puiden runkoja. Voit löytyä pieniä ötököitä tai siemeniä. Löydätkö puun, jossa tikka on ruokaillut? Luupilla voit myös tutkia tarkemmin miltä tikan rummuttavat kolot näyttävät.

Laita luuppi kaulaan ja aseta se puuta vasten musta osa ylöspäin. Nyt voit kurkistaa luupin läpi miltä puun runko näyttää.

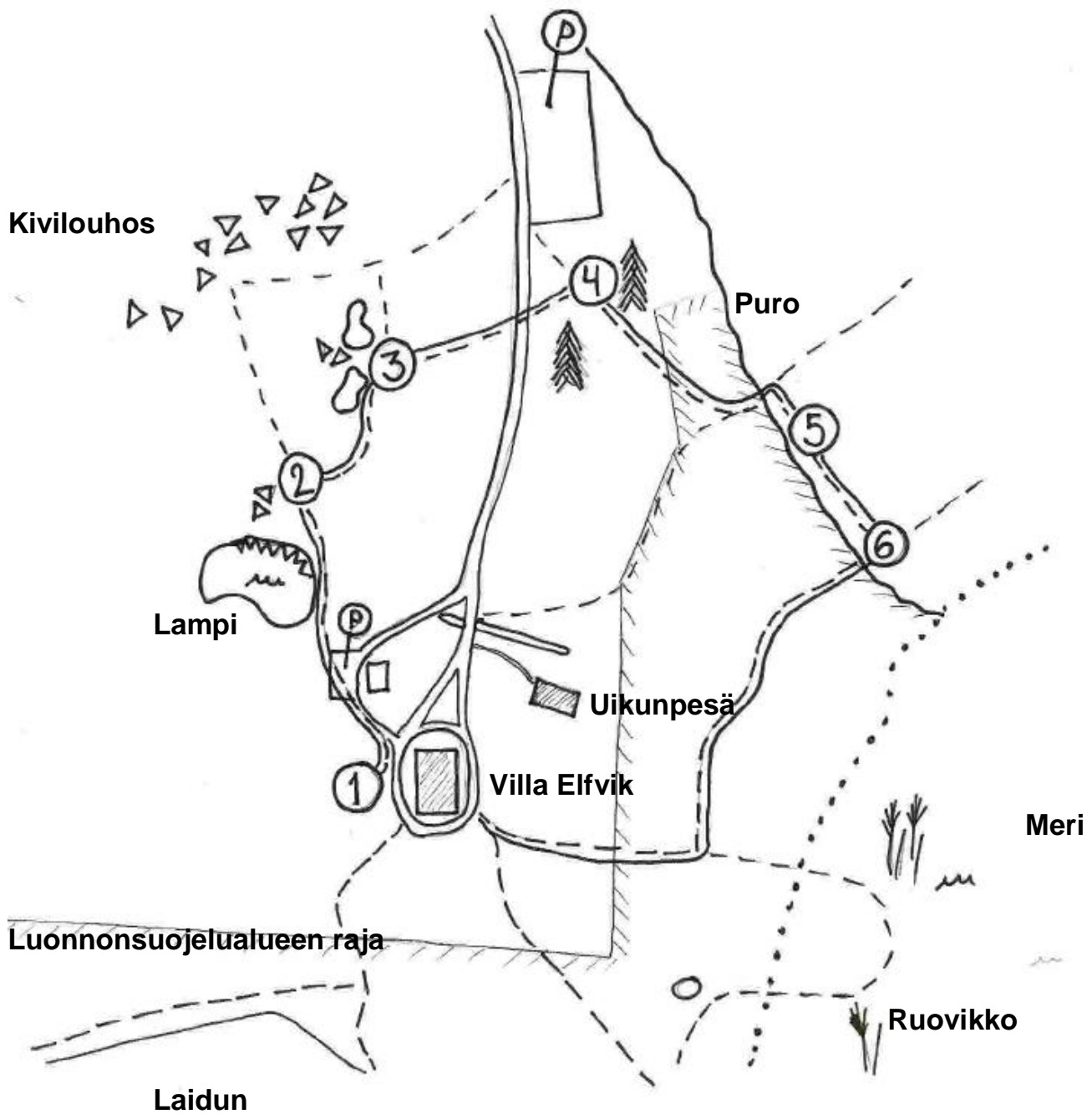
Tiesitkö? Tikka pystyy venyttämään kielensä neljä kertaa nokkansa pituiseksi.

Kielen avulla se pystyy tavoittamaan hyönteisiä, jotka ovat 10 cm syvyisissä halkeamissa puun sisällä.

Kun tikka vetää kielensä ulos puun halkeamasta, ötökät tarttuvat sen kielen väkäsiin.

Kartta

Espoon Ympäristökeskus
Villa Elfvikin luontotalo
Elfvikintie 4, 02600 Espoo
www.espoo.fi/villaelfvik

Teksti ja ulkoasu:
Elise Stenroos
Piirrokset:
Kati Koistinen

